

دستورالعمل پژوهانه فناوری و نوآوری دانشگاه شاهد (پژوهانه حل مسئله)

ماده ۱: مقدمه

با هدف جهت‌دهی، ایجاد تمرکز و استمرار بخشی به پژوهش‌های مسئله-محور دانشگاه شاهد در راستای توسعه فناوری‌های برتر، میان‌رشته‌ای و مورد نیاز واحدهای متقاضی، زمینه‌سازی حرکت به سوی دانشگاه کارآفرین و تاثیرگذار بر جامعه، حمایت از صاحبان ایده‌های نوآورانه در جهت اثبات ایده اولیه یا تولید نمونه اولیه، فعالیت هسته‌های نوآور و فنآور در قالب اختصاص پژوهانه فناوری و نوآوری مورد حمایت قرار می‌گیرد.

تعاریف و اصطلاحات:

دانشگاه: دانشگاه شاهد

مجری: عضو هیات علمی دانشگاه شاهد که طرف قرارداد پژوهانه فناوری است.

پژوهانه حل مسئله یا پژوهانه فناوری: «پژوهانه فناوری و نوآوری دانشگاه شاهد» اعتبار پژوهشی است که وفق ضوابط این دستورالعمل در اختیار مجری قرار می‌گیرد.

واحد متقاضی: سازمان دولتی (مانند دستگاه‌های اجرایی و شرکت‌ها)، نهاد عمومی غیر دولتی، سازمان غیردولتی، شرکت دانش‌بنیان یا سایر سازمان‌ها و تعاونی‌های فعال در حوزه‌های آموزشی، پژوهشی، فرهنگی، اقتصادی، صنعتی، تولیدی، خدماتی که متقاضی برنامه فناوری در زمینه تخصصی خاص است.

هسته نوآوری: کارگروهی برنامه‌محور که با محوریت مجری و مشارکت دستیاران پژوهشی (شامل دانشجویان دکتری، کارشناسی ارشد و کارشناسی، اعضای هیات علمی موسسه‌ها، کارکنان واحد متقاضی و پژوهشگران پسادکتری) به منظور انجام پژوهش و فناوری براساس برنامه مدون حول یک برنامه فناوری مشخص و مورد نیاز تشکیل می‌گردد.

برنامه فناوری: برنامه یا طرح پژوهشی مورد نیاز واحد متقاضی است تا بتواند نیاز آن واحد را بواسطه یک هسته نوآوری تأمین نماید و منجر به تولید یک محصول یا خدمت تقاضا محور یا نوآورانه شود.

کمیته ارزیابی: کمیته‌ای متشکل از معاون پژوهش و فناوری دانشگاه، مدیر امور فناوری و تحقیقات کاربردی، رییس مرکز رشد و دو عضو هیات علمی با تخصص مربوطه از موسسه‌ها به انتخاب معاون پژوهش و فناوری است که وظیفه بررسی، ارزیابی و تایید برنامه فناوری مجری و تعیین ناظر را دارند. با توجه به تشخیص کمیته ارزیابی، تعداد ناظران ۱ الی ۴ نفر است. ناظر وظیفه بررسی گزارش‌های دوره‌ای و نهایی برنامه فناوری را دارد.

ناظر: عضو هیات علمی دانشگاه یا سایر موسسه‌ها به تشخیص کمیته ارزیابی یا در پژوهانه نوع ۲، فردی که توسط واحد متقاضی معرفی می‌شود.

موسسه‌ها: کلیه مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری دارای مجوز از وزارت عتف یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

- ۱- شناسایی فناوری‌های مورد نیاز جامعه و طرح پیشنهاد برای تدوین یا انتقال فناوری به واحدهای متقاضی
- ۲- تقویت ارتباط بین دانشگاه و جامعه و صنعت با حل مسائل مورد نیاز واحدهای متقاضی
- ۳- همکاری گروهی و پایدار فناورانه و توسعه پژوهش‌های کاربردی میان‌رشته‌ای
- ۴- عملیاتی کردن یافته‌های علمی اعضای هیات علمی
- ۵- کمک به رفع مشکلات علمی و تخصصی واحدهای متقاضی یا ارتقا توانمندی‌های دانش بومی آن‌ها
- ۶- جهت‌دهی به پژوهش‌های اعضای هیات علمی شامل هدایت پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشجویان، طرح‌های پژوهشی داخلی و ... به سمت نیازهای واقعی جامعه برای گسترش پژوهش مسئله محور یا در راستای ایفای مسئولیت‌های اجتماعی دانشگاه
- ۷- ایجاد تمرکز و استمرار بخشی به پژوهش‌های مسئله-محور دانشگاه
- ۸- زمینه‌سازی حرکت به سوی دانشگاه کارآفرین

ماده ۲: روش‌های حمایتی پژوهانه فناوری

یک هسته نوآوری متناسب با شرایط زیر می‌تواند از یکی از ۴ نوع حمایت دانشگاه برخوردار شود.

نوع ۱: اعتباری از سوی دانشگاه برای حمایت از طرح‌هایی که اعلام نیاز از یک واحد متقاضی دارند، به هسته نوآوری اختصاص می‌یابد. حداکثر مبلغ مورد حمایت از این طرح‌ها برابر A است.

نوع ۲: اعتباری از سوی دانشگاه و واحد متقاضی در راستای انجام طرح‌های مورد نیاز واحد متقاضی اختصاص می‌یابد. حداکثر مبلغ حمایت دانشگاه از این نوع پژوهش‌ها 3A است. همچنین، حداقل مبلغ حمایتی از طرف واحد متقاضی مطابق جدول ۱ است.

جدول ۱: نسبت اعتبار تخصیص یافته از سمت دانشگاه و واحد متقاضی

اعتبار تخصیصی توسط دانشگاه	حداکثر سهم دانشگاه	حداقل سهم واحد متقاضی
کمتر از A	B	$B/5$
بیشتر از A	B	B

نوع ۳: نیازهای اساسی واحدهای متقاضی یا دانشگاه که توسط معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه شناسایی شده و ضرورت ایجاد توانمندی‌های آن در دانشگاه احساس می‌شود، مورد حمایت قرار می‌گیرند. عناوین مورد نظر توسط معاونت پژوهش و فناوری اعلام می‌شود. حداکثر مبلغ مورد حمایت از این طرح‌ها A است.

نوع ۴: طرح‌های نوآورانه با هدف تولید محصول، ارائه خدمات دانش-محور، اشتغال‌زایی، کارآفرینی یا حل مسایل جامعه مورد حمایت قرار می‌گیرند. حداکثر مبلغ مورد حمایت از این طرح‌ها A است. هسته نوآوری پذیرفته شده در این نوع حمایت می‌تواند با تایید شورای مرکز رشد دانشگاه در مرکز نوآوری یا مرکز رشد دانشگاه مستقر شود.

تبصره ۱. عدد A برابر ۲۰۰۰ میلیون ریال است. این عدد بر اساس مصوبه هیات ریسه دانشگاه قابل تغییر است.

ماده ۳: شرایط و ضوابط

شرایط و ضوابط استفاده از ۴ نوع پژوهانه فناوری به شرح زیر است:

- ۱- ایده فناورانه منجر به تولید یک محصول یا خدمت یا ثبت اختراع در مراجع معتبر
- ۲- هزینه حق الزحمه دستیاران پژوهشی غیر هیات علمی، حداقل ۳۰٪ اعتبار
- ۳- هزینه خرید تجهیزات، مواد مصرفی و خدمات آزمایشگاهی، خدمات تجاری، حداکثر تا سقف ۶۰٪ اعتبار
- ۴- هزینه انجام مسافرت به منظور تعاملات علمی و پژوهشی تا سقف ۱۰٪ اعتبار
- ۵- حق تحقیق مجری و دستیاران پژوهشی هیات علمی موسسه‌ها تا سقف ۱۰٪ اعتبار
- ۶- هزینه خدمات مشاوره‌ای یا شرکت در دوره‌های آموزشی برای توانمندسازی هسته نوآوری (در زمینه علمی، ثبت اختراع، مالی، تجاری‌سازی) حداکثر تا سقف ۱۰٪ اعتبار

تبصره ۲. پرداخت حق الزحمه دستیاران پژوهشی به دانشجویان، پژوهشگران، دانش‌آموختگان دانشگاه و اعضای هیات علمی موسسه‌ها از پژوهانه فناوری امکان‌پذیر است.

تبصره ۳. در صورتی که برای انجام برنامه فناوری به‌کارگیری پژوهشگر پسادکتری نیاز باشد، در صورت تایید معاون پژوهش و فناوری دانشگاه، می‌تواند از محل حق الزحمه دستیاران پژوهشی تأمین گردد.

تبصره ۴. در موارد خاص با تایید معاون پژوهش و فناوری، امکان تغییر حداقل و حداکثر درصدهای فوق‌الذکر در هزینه حق الزحمه دستیاران پژوهشی غیر هیات علمی و نیز هزینه خرید تجهیزات، مواد مصرفی و خدمات وجود دارد که پیش از شروع برنامه فناوری اعلام خواهد شد.

تبصره ۵. پرداخت هزینه‌های خرید تجهیزات اداری عمومی، تجهیزات صوتی و تصویری، تبلت، هزینه‌های پذیرایی، خوراک از اعتبارات برنامه فناوری مجاز نیست.

تبصره ۶. به استثنای برنامه فناوری نرم‌افزاری که در تعریف برنامه فناوری آمده باشد و منوط به اخذ مجوز از معاون پژوهش و فناوری، خرید لپ‌تاپ و کامپیوتر از اعتبارات برنامه فناوری مجاز نیست.

ماده ۴: تعهدات مجری و روند اجرا

۱- مجری متقاضی دریافت پژوهانه فناوری، باید در پی فراخوان دانشگاه و یا اعلام نیاز مستقیم واحد متقاضی برای پژوهش حول یک محور، برنامه فناوری پیشنهادی خود را مطابق فرم «تعریف برنامه فناوری»، به معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه از طریق سامانه بهستان ارسال کند.

۲- درخواست‌های ارسالی توسط کمیته ارزیابی بررسی خواهد شد. در صورت وجود نقص، برنامه فناوری به مجری بازگشت و مجری در حداکثر مدت ۱ هفته می‌تواند رفع نقص نماید. با توجه به لزوم هدفمند کردن و کاربردی شدن نتایج پژوهش‌ها در همه حوزه‌ها،

پژوهانه فناوری نوع ۲ در اولویت برای تایید قرار می‌گیرد. همچنین، هسته نوآوری متشکل از فرد/افراد آشنا به نیازهای جامعه و صنعت یا با موضوع میان رشته‌ای در اولویت خواهد بود. **تایید نهایی در خواست‌ها توسط هیات ریسه دانشگاه انجام می‌شود.**

تبصره ۷. در مورد پژوهانه فناوری نوع ۲، پس از تایید نهایی برنامه فناوری تایید شده توسط واحد متقاضی و انعقاد قرارداد بین دانشگاه و واحد متقاضی، اعتبار توسط دانشگاه اختصاص می‌یابد.

۳- پس از تایید برنامه فناوری حداکثر در ۲ ماه، مجری موظف است با دستیاران پژوهشی مطابق فرم «قرارداد فناوری» قراردادی تنظیم نماید و تصویر قرارداد به مستندات مورد نیاز را از طریق سامانه بهستان ارسال کند. همچنین، مجری موظف است شروع برنامه فناوری را بصورت رسمی اعلام نماید.

۴- مجری موظف است که حداکثر هر ۶ ماه نسبت به ارسال گزارش پیشرفت کار مطابق فرم «گزارش برنامه فناوری» (فراهم آوردن امکان بازدید از طرح بنا به تشخیص ناظر یا کمیته ارزیابی) اقدام نماید. در غیر این صورت، هرگونه پرداختی برای طرح تا دریافت گزارش متوقف خواهد شد. همچنین، در پایان دوره حمایت، مجری موظف است گزارش کامل انجام برنامه فناوری شامل پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها، دستاوردهای فناورانه، تجاری‌سازی دستاوردهای پژوهشی را ارسال کند.

۵- مجری طبق برنامه فناوری و پس از تایید ناظر (ناظرین) می‌تواند درخواست پرداخت نماید.

تبصره ۸. مجری در مقاله‌ها و پایان‌نامه‌ها و رساله‌های حاصل از برنامه فناوری از دانشگاه و در صورت صلاحدید از واحد متقاضی (در نوع ۲) قدردانی می‌کند.

۵- ناظر مطابق فرم «گزارش پیشرفت» نظر خود را ارسال می‌کند. مرحله بعدی پرداخت و مقدار آن، منوط به نظر ناظر است. ناظر می‌تواند مبلغ قرارداد فناوری را تعدیل نماید یا پرداخت مرحله بعدی را تایید نکند. در صورت عدم تایید کمیته ارزیابی با توجه به نظر ناظر(ین)، قرارداد پژوهانه فناوری تعدیل یا لغو می‌شود. در صورت عدم تایید (لغو) برنامه فناوری، مجری موظف به بازگرداندن مبلغ پرداخت شده است و ارائه برنامه فناوری جدید توسط مجری برای مدت ۵ سال امکان پذیر نخواهد بود. تعداد ناظران با توجه به جدول ۲ تعیین می‌شود.

جدول ۲: نحوه تعیین ناظران

مجموع اعتبار (میلیون ریال)	ناظر عضو هیات علمی	ناظر از واحد متقاضی (در نوع ۲)
کمتر از A	۱	۰ الی ۱
بین A و 3A	۲	۰ الی ۱
بیشتر از 3A	۲	۱ الی ۲

تبصره ۹. گزارش‌ها به واحد متقاضی نیز ارسال می‌شود و نظر آن واحد اخذ می‌شود. در صورت نیاز به انجام بازدید، واحد متقاضی می‌تواند کارشناسی را به عنوان نماینده خود بفرستد.

۶- مجری فرم «پرداخت دستیاران پژوهشی» را برای پرداخت همکاران برنامه فناوری تکمیل و به معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه (از طریق سامانه بهستان) ارسال می‌کند.

۷- پرداخت‌های غیر پرسنلی شامل خرید تجهیزات، مواد مصرفی و خدمات آزمایشگاهی با پیوست کلیه فاکتورهای خرید به معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه ارسال می‌شود. این نوع خریدها مطابق ضوابط و مقررات مالی دانشگاه انجام می‌شود.

۸- در صورتی که مجری برای فرصت مطالعاتی، مرخصی و یا به هر علت دیگر به مدت بیش از سه ماه در دانشگاه حضور نداشته باشد. برنامه فناوری ایشان در مدت عدم حضور معلق خواهد شد. همچنین مجری موظف است عدم حضور خود را به معاونت پژوهش و فناوری اعلام نماید. کمیته ارزیابی در مورد تاخیرهای غیر مجاز در اجرای برنامه فناوری تصمیم‌گیری می‌کند.

۹- در خاتمه، دستاورد نهایی قابل ارائه، در نمایشگاه پایان دوره در هفته پژوهش در دانشگاه ارائه می‌شود. برنامه فناوری منتخب در نمایشگاه‌های دستاوردهای دانشگاه‌ها ارائه می‌شود.

تبصره ۱۰. در صورت ضرورت اصلاح روند اجرای موضوع ماده ۴، تغییرات غیر مالی و بودجه‌ای با تایید شورای پژوهش و فناوری دانشگاه صورت می‌پذیرد.

ماده ۵: تعهدات دانشگاه

۱- دانشگاه موظف است در صورت نیاز، با واحد متقاضی مربوطه تفاهم‌نامه همکاری علمی و پژوهشی عقد نماید.

۲- دانشگاه سهم خود از اعتبار پژوهانه فناوری را تأمین می‌کند.

۳- دانشگاه حق الزحمه ناظر را پس از بررسی هر گزارش معادل ۵ ساعت حق التحقیق پرداخت خواهد کرد.

۴- دانشگاه موظف است سهم مولفین، پدیدآوردگان، مخترعین و دارندگان حق از دستاوردها و دارایی‌های فکری حاصل از پژوهانه فناوری یا حق بهره برداری آن‌را تعیین نماید.

تبصره ۱۱. اعطای اجازه بهره‌برداری از تمام یا بخشی از دستاوردها و دارایی‌های فکری حاصل از پژوهانه فناوری توسط دانشگاه، مطابق با آیین‌نامه ماده ۵ قانون جهش تولید دانش‌بنیان امکان‌پذیر است.

این دستورالعمل در ۵ ماده و ۱۱ تبصره در تاریخ ۱۴۰۱/۱۱/۲۳ در جلسه شماره ۱۰۱۷ هیات ریسه دانشگاه مصوب گردید و از این تاریخ قابل اجرا خواهد بود.